

NÁRODNÍ ZPRÁVA

o pohybové aktivitě
českých dětí a mládeže

2018

SHRNUTÍ HLAVNÍCH ZJIŠTĚNÍ

Fakulta
tělesné kultury

Univerzita Palackého
v Olomouci

www.activehealthykids.cz

Active Healthy Kids Global Alliance | Česká republika

Národní zpráva o pohybové aktivitě českých dětí a mládeže vznikla v rámci mezinárodního projektu Global Matrix 3.0, který byl realizován pod záštitou organizace *Active Healthy Kids Global Alliance*.

Shrnuje a analyzuje aktuální poznatky o pohybové aktivitě českých dětí a dospívajících (6–17 let). Obsahuje nejen řadu vědecky podložených poznatků a doporučení pro odborníky, ale rovněž má ambice oslovit rodiče, učitele, ředitele škol, trenéry, vedoucí sportovních kroužků nebo další zájmové skupiny, kterým nabízí řadu podnětných návrhů a doporučení pro snížení prevalence pohybové inaktivity a souvisejících zdravotních rizik.

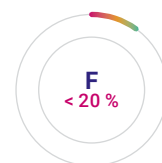
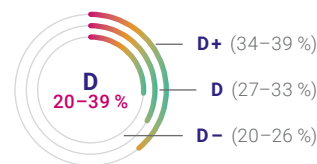
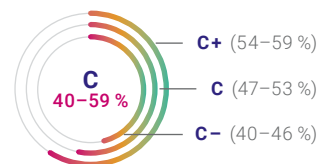
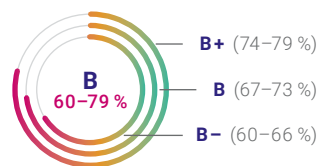
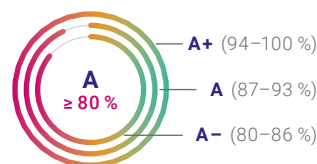
Národní zpráva je založena na mezinárodně standardizované metodice a spočívá v provedení analýzy všech dostupných publikovaných, polopublikovaných (tj. šedá literatura) a nepublikovaných informačních zdrojů za období 2013–2018.

Úkolem národního týmu, složeného z odborníků v oblasti kinantropologického výzkumu, bylo provést syntézu dostupných dat z České republiky a na základě společného konsensu navrhnout výsledné hodnocení pro 10 indikátorů. Indikátory zohledňují jednotlivé úrovně pohybové aktivity a její hlavní determinanty. K hodnocení indikátorů byla použita standardizovaná klasifikační stupnice, která umožnila posoudit jednotlivé indikátory na škále A–F.

Předložený dokument představuje souhrn hlavních výsledků národní zprávy, která je ke stažení na:

www.activehealthykids.cz

HODNOTICÍ SYSTÉM

**ABSENCE
RELEVANTNÍCH
DAT**
(Incomplete)

HLAVNÍ INFORMAČNÍ ZDROJE

- Studie **Health Behaviour in School-aged Children** (www.hbsc.org).
- Studie **IPEN Adolescent** (www.ipenproject.org).
- Výsledky projektů podpořených Grantovou agenturou České republiky.
- Tematické zprávy České školní inspekce.

VÝSLEDKY

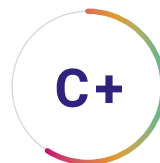

CELKOVÁ POHYBOVÁ AKTIVITA

22 % dospívajících vykonává doporučené množství pohybové aktivity, tj. 60 minut středně až vysoce zatěžující pohybové aktivity za den.

TĚLESNÁ ZDATNOST

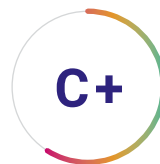
Při srovnání s mezinárodními standardy dosahují děti a dospívající průměrných výsledků v aerobní zdatnosti a nadprůměrných výsledků ve skoku dalekém z místa, v síle stisku ruky a výdrži ve shybu.

ORGANIZOVANÁ POHYBOVÁ AKTIVITA A SPORT

62 % dospívajících se ve svém volném čase věnuje organizované pohybové aktivitě a sportu.

RODINA A VRSTEVNÍCI

59 % dospívajících realizuje pohybovou aktivitu společně s rodiči alespoň jedenkrát za týden. Podporu přátel a svých vrstevníků k tomu být pohybově aktivní vnímá celkově naprostá většina dospívajících.

AKTIVNÍ HRA

27 % dětí a dospívajících se ve svém volném čase věnuje neorganizované pohybové aktivitě více než dvě hodiny denně.

ŠKOLA

Většina základních a středních škol disponuje zařízením, materiálním vybavením a kvalifikovanými pedagogy pro efektivní vzdělávání v oblasti pohybové aktivity a vytváří příznivé prostředí podporující pohybovou aktivitu svých žáků.

AKTIVNÍ TRANSPORT

59 % dětí a dospívajících využívá pro přepravu z místa bydliště do školy aktivních forem transportu s preferencí chůze nebo jízdy na kole.

MÍSTNÍ SAMOSPRÁVA, KOMUNITA A PROSTŘEDÍ

80 % dětí a dospívajících má v okolí svého bydliště místo, kde si mohou hrát. **70 %** označuje okolí svého bydliště za bezpečné pro realizaci pohybové aktivity a **85 %** nevnímá silniční provoz v přílehlých ulicích jako bariéru pro realizaci pohybové aktivity.

SEDAVÉ CHOVÁNÍ

79 % dospívajících tráví svůj volný čas sledováním televize, hraním her a sledováním multimediálního obsahu na počítači, herních konzolích nebo mobilních zařízeních, a to více než dvě hodiny každý školní den.

VEŘEJNÁ POLITIKA

Česká republika má zpracované klíčové dokumenty tvořící národní strategii podpory pohybové aktivity, avšak je zřejmá jejich nedostatečná politická podpora v implementační fázi a úplná absence evaluace jejich efektivity.

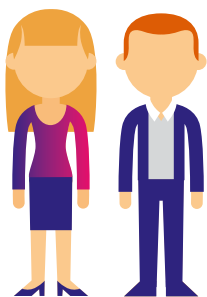
Děti a dospívající by měli vykonávat nejméně hodinu středně až vysoce zatěžující pohybové aktivity každý den.

Děti a dospívající by neměli trávit ve volném čase více než dvě hodiny denně sledováním televize nebo multimediálního obsahu na internetu, hraním her na počítači a mobilních zařízeních anebo jakoukoliv jinou zábavnou činností na těchto zařízeních.

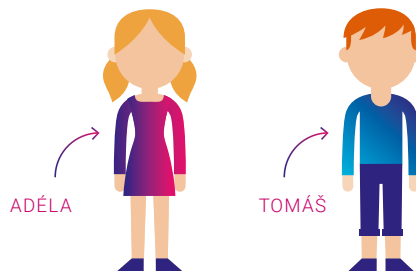

TIPY PRO ZVÝŠENÍ POHYBOVÉ AKTIVITY

DOPORUČENÍ PRO RODIČE ADÉLY A TOMÁŠE

DOPORUČENÍ PRO ADÉLU A TOMÁŠE

- Věnuj se intenzivní aktivitě nejméně třikrát za týden. Jedná se o aktivity, při kterých se zapotíš a zadýcháš (např. běh, jízda na kole, in-line bruslení).
- Věnuj se nenáročnému posilování nejméně třikrát za týden (např. skákání přes švihadlo, šplh na laně, parkour, lanové prolézačky).
- Domluv se s kamarády a jděte společně do školy pěšky, jeďte na kole, skateboardu nebo koloběžce.
- Pokud pro cestu do nebo ze školy využíváš městskou hromadnou dopravu, vystup o zastávku dříve a zbytek cesty dojdi. Každý krok navíc se počítá!
- Buď aktivní se svými kamarády. Jděte si společně zahrát fotbal, projet se na in-line bruslích, zaplavat si nebo vyvenčit své domácí mazlíčky.
- Využij schodů namísto výtahu nebo jezdících schodů.
- Vyhýbej se dlouhotrvajícímu sezení nebo sezení alespoň na chvíli přeruš a protáhni se.
- Buď aktivní v průběhu přestávek mezi vyučovacími hodinami.
- Nabídní svým rodičům pomoc s domácími pracemi.

- Buďte aktivní společně se svými dětmi.
- Jděte svým dětem příkladem! Začněte chodit do práce pěšky nebo pravidelně sportovat.
- Poskytněte svým dětem dostatek příležitostí pro aktivní hraní s jejich kamarády.
- Podporujte své děti v pravidelném sportování. Mluvte s nimi o jejich úspěších, ale i neúspěších.
- Zapojte své děti do společných domácích prací.
- Stanovte si se svými dětmi pravidla pro používání tabletů, mobilních telefonů a počítačů v jejich volném čase.

DOPORUČENÍ PRO UČITELE A ŘEDITELE ŠKOLY, DO KTERÉ ADÉLA A TOMÁŠ DOCHÁZEJÍ

- Vytvářejte možnosti pro aktivní trávení školních přestávek a volných hodin.
- Začleňte pohybové chvíle do vyučovacích hodin.
- Organizujte nepovinné kurzy a motivujte děti k účasti.
- Inovujte vybavení a pomůcky pro sportovní a pohybové aktivity, aby odpovídaly preferencím dětí.
- Snažte se tvořit obsah hodin tělesné výchovy tak, aby byly do aktivit zapojeny všechny děti.
- Podporujte učitele v dalším vzdělávání zaměřeném na podporu aktivního životního stylu.
- Umožněte dětem využívat sportoviště v areálu školy před nebo po vyučování.
- Poskytněte dětem bohatou nabídku pohybových kroužků pro aktivní trávení jejich volného času.

SLOŽENÍ NÁRODNÍHO TÝMU

Hlavní řešitel

doc. Mgr. Aleš Gába, Ph.D.

Fakulta tělesné kultury, Univerzita Palackého v Olomouci

Členové

Mgr. Petr Baďura, Ph.D.

Fakulta tělesné kultury, Univerzita Palackého v Olomouci

Mgr. Jan Dygrýn, Ph.D.

Fakulta tělesné kultury, Univerzita Palackého v Olomouci

Mgr. Zdeněk Hamřík, Ph.D.

Fakulta tělesné kultury, Univerzita Palackého v Olomouci

RNDr. Aleš Jakubec, Ph.D.

Fakulta tělesné kultury, Univerzita Palackého v Olomouci
Magistrát města Olomouce

Mgr. Michal Kudláček, Ph.D.

Fakulta tělesné kultury, Univerzita Palackého v Olomouci

Mgr. Eliška Roubalová

Fakulta tělesné kultury, Univerzita Palackého v Olomouci

Mgr. Lukáš Rubín, Ph.D.

Fakulta přírodovědně-humanitní a pedagogická, Technická univerzita v Liberci
Fakulta tělesné kultury, Univerzita Palackého v Olomouci

prof. Mgr. Erik Sigmund, Ph.D.

Fakulta tělesné kultury, Univerzita Palackého v Olomouci

doc. Mgr. Dagmar Sigmundová, Ph.D.

Fakulta tělesné kultury, Univerzita Palackého v Olomouci

doc. PaedDr. Aleš Suchomel, Ph.D.

Fakulta přírodovědně-humanitní a pedagogická, Technická univerzita v Liberci

Konzultanti

Jakub Kalinowski

Active Healthy Kids Global Alliance

prof. Mark Tremblay

Active Healthy Kids Global Alliance
Children's Hospital of Eastern Ontario Research Institute

Paweł Zembura

Active Healthy Kids Global Alliance
The Robert Zajonc Institute for Social Studies

PARTNEŘI

Asociace školních sportovních klubů České republiky | Česká asociace Sport pro všechny | Česká obec sokolská |
Česká společnost učitelů tělesné výchovy | Ministerstvo zdravotnictví České republiky |
Národní síť Zdravých měst České republiky | Technická univerzita v Liberci, Fakulta přírodovědně-humanitní a pedagogická |
Univerzita Palackého v Olomouci, Fakulta tělesné kultury